

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Resolutie d.d. 29 juni 2016 no. 568/RP,
houdende bevelen aan de Procureur Generaal,
in het belang van de Staatsveiligheid,
met betrekking tot de vervolging in dit
concrete geval dat bij de Krijgsraad in
behandeling is over de gebeurtenissen
op 7, 8 en 9 december 1982.

GELET OP:

1. De Grondwet van de Republiek Suriname S.B. 1987 no.116, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1992 no.38, in het bijzonder de artikelen 72, 80, 90, 99, 144 en 148;
2. Het Reglement Inrichting en Samenstelling Rechterlijke Macht (G.B. 1935 no. 79) inclusief de daarin aangebrachte wijzigingen in het bijzonder artikel 4;
3. De Amnestiewet 1989 (S.B. 1989 no. 68, zoals gewijzigd bij S.B. 2012 no. 49);
4. Het Staatsbesluit van 6 november 1996, houdende vormgeving van wettelijke regelingen, staats- en bestuursbesluiten (S.B. 1996 no.54).

GELEZEN:

- Het vonnis van 11 mei 2012 van de Krijgsraad, dat gezag van gewijsde heeft;
- Het tussenvonnissen van 9 juni 2016 van de Krijgsraad;
- De Missive van de Regering van Suriname d.d. 29 juni 2016 no. 90 inhoudende het besluit van de Regeringsvergadering van 29 juni 2016 met betrekking tot het geven van bevelen aan de Procureur Generaal tot onmiddellijke beëindiging van de vervolging in de bij de Krijgsraad in behandeling zijnde zaak betreffende de gebeurtenissen op 7, 8 en 9 december 1982, ingevolge artikel 148 van de Grondwet.

GEHOORD:

- De Minister van Justitie en Politie, H. E. Mr. Dr. Jennifer V. Van Dijk – Silos;
- De Minister van Buitenlandse Zaken, H. E. Niermala Badrising;
- De Minister van Defensie, Z. E. Ronny Benschop;
- De Voorzitter van de Nationale Assemblee, Mevr. Drs. Jennifer Geerlings – Simons;
- De waarnemend President van het Hof van Justitie van Suriname, de Grootedelachtbare Heer Mr. Iwan Rasoelbaks;
- De Procureur - Generaal, de Grootedelachtbare Heer Mr. Roy Baidjnathpanday;
- De nationale inlichtingen en veiligheidsdiensten;
- De Voorzitter van de Politieke Organisatie, de Algemene Bevrijdings en Ontwikkelings Partij (ABOP), dhr. Ronny Brunswijk, B.A.;

- De Voorzitter van de Politieke Organisatie, de Vooruitstrevende Hervormings Partij (VHP), dhr. Chandrikapersad Santokhi;
- De Voorzitter van de Politieke Organisatie, Broederschap en Eenheid in de Politiek (BEP), dhr. Drs. Celsius Waterberg;
- De Voorzitter van de Politieke Organisatie, de Partij voor Democratie Ontwikkeling en Eenheid (DOE), dhr. Carl Breeveld;
- De Onder – Voorzitter van de Politieke Organisatie, de Nationale Democratische Partij (NDP), dhr. Ramon Abrahams;
- De Voorzitter van de Politieke Organisatie, de Nationale Partij Suriname (NPS), dhr. Dr. Gregory Rusland;
- Twee vertegenwoordigers van de Politieke Organisatie, Pertjajah Luhur, dhr. H. Setrowidjojo en dhr. R. Soentiek;
- De vertegenwoordigers van de Politieke Organisatie, de Progressieve Arbeiders en Landbouwers Unie (PALU), dhr. Ir. Jim Hok en dhr. Ir. Henk Ramnandanlal.

GEINFORMEERD:

- Vertegenwoordigers van Buitenlandse Missies en Ambassades hier te lande;
- De Secretaris-Generaal van de UNASUR samen met de vertegenwoordiger van de Pro-Tempore President van UNASUR;
- De Secretaris-Generaal van de CARICOM;
- De vertegenwoordiger van de O.A.S. hier te lande.

OVERWEGENDE:

1. Dat uit het vonnis van 9 juni 2016 van de Krijgsraad het volgende blijkt:
 - a. de Krijgsraad in de eerste volzin van het vonnis van 9 juni 2016 het volgende aangeeft: “De Krijgsraad volhardt bij het tussenvonnissen dat op 11 mei 2012 ter openbare terechtzitting is uitgesproken en hetgeen daarin is overwogen”;
 - b. het vonnis van 11 mei 2012 een “formele eindbeslissing” behelst en geen tussenvonnissen is. De Krijgsraad heeft in haar eigen vonnis van 11 mei 2012 aangegeven dat zij conform artikel 334 Wetboek van Strafvordering een formele eindbeslissing inhoudende de “Schorsing van de vervolging” uitspreekt. Hierbij wordt verwezen naar het vonnis van 11 mei 2012. Uit het onderzoek en uit het vonnis van 9 juni 2016 is gebleken dat tegen deze formele eindbeslissing door geen enkele procespartij appel / verzet is aangetekend. Dit heeft tot gevolg dat het vonnis thans gezag van gewijsde heeft en door geen enkele instantie meer aangetast kan worden;
 - c. dat uit het vonnis van 11 mei 2012 is gebleken dat de Krijgsraad de vervolging heeft geschorst om antwoord te kunnen krijgen op de rechtsvraag in hoeverre de wijziging van 2012 van de Amnestiewet van 1989 (1992) door de Nationale Assemblee een inbreuk maakt op het bepaalde in artikel 131 lid 3 van de Grondwet en of er sprake is van inmenging in een rechtszaak (op pagina 18 van

het vonnis van 12/05/2012) en of zij bevoegd is om de gewijzigde Amnestiewet rechtstreeks te toetsen aan artikel 131 lid 3 van de Grondwet. De Krijgsraad beredeneert verder op pagina 19 van genoemd vonnis dat blijkens artikel 144 lid 2 van de Grondwet bij uitstek het Constitutioneel Hof bevoegd is om de gewijzigde Amnestiewet te toetsen aan de Grondwet met name t.a.v. mogelijke ongewenste inmenging in een lopende strafzaak. De Krijgsraad erkent volmondig dat zij op geen enkele wijze bevoegd is om te toetsen aan artikel 131 lid 3 van de Grondwet;

- d. dat blijkens artikel 80 lid 2 jo artikel 137 lid 3 van de Grondwet een rechter wel bevoegd is om een bepaling in een wet te toetsen aan de grondrechten genoemd in hoofdstuk V van de Grondwet en deze ongeoorloofd te verklaren. De Krijgsraad overweegt in het vonnis van 9 juni 2016 dat vanwege het feit dat het Constitutioneel Hof nog niet is ingesteld, dat er naar haar mening in strijd wordt gehandeld met artikel 10 van de Grondwet, artikel 8 van het Inter-Amerikaans Verdrag van de Rechten van de Mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake Burger- en Politieke Rechten (BUPO) met name: “een ieder heeft recht op berechting binnen redelijke termijn”. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de Krijgsraad constateert, dat het nog niet instellen van het Constitutioneel Hof een inbreuk doet op artikel 10 van de Grondwet. Het is gebleken dat deze redenering van de Krijgsraad apert onjuist is.

Artikel 10 van de Grondwet geeft uitdrukkelijk het volgende aan: *“Een ieder heeft bij aantasting van zijn rechten en vrijheden aanspraak op een eerlijke en openbare behandeling van zijn klacht binnen redelijke termijn door een onafhankelijke en onpartijdige rechter.”* Blijkens de letterlijke bewoordingen opgenomen in de Grondwet is het duidelijk dat artikel 10 van de Grondwet doelt op een klacht, welke door iemand ingediend is nadat die persoon heeft geconstateerd dat zijn rechten en vrijheden zouden zijn aangetast. Artikel 10 van de Grondwet geeft verder aan dat ten aanzien van die ingediende klacht desbetreffende recht heeft op een eerlijke en openbare behandeling binnen redelijke termijn door een onafhankelijke en onpartijdige rechter. Uit de gehouden hoorsessies en de analyses van de geraadpleegde sleutelfiguren en deskundigen is het duidelijk geworden dat met uitzondering van één verdachte geen enkel procespartij een klacht heeft ingediend. Evenmin heeft een procespartij de Krijgsraad ooit aangegeven dat zijn rechten of vrijheden aangetast zijn geworden. De rechter is blijkens artikel 10 van de Grondwet onbevoegd om ambtshalve te toetsen als de rechten en vrijheden van een burger aangetast zijn zonder dat er een specifieke klacht is ingediend. Hierdoor is eveneens duidelijk dat de Krijgsraad apert onjuist heeft overwogen dat er in strijd met artikel 10 van de Grondwet is gehandeld. Uit de bewoordingen van artikel 10 G.W. blijkt expressis verbis dat dit artikel geen opdracht inhoudt voor de Uitvoerende of Wetgevende Macht, maar een verplichting aan de Rechterlijke Macht.

- e. dat de Krijgsraad verder op grond van artikel 131 lid 3 van de Grondwet de gewijzigde Amnestiewet onbevoegdelijk heeft getoetst en heeft geconcludeerd, dat in deze zondermeer sprake zou zijn van inmenging in een lopende zaak bij de rechter aanhangig. Dit terwijl de Krijgsraad zelf in het eerder vonnis van 11 mei 2012 heeft aangegeven dat zij onbevoegd is om artikel 1 van de gewijzigde Amnestiewet aan artikel 131 lid 3 van de Grondwet te toetsen en dat het Constitutioneel Hof de enige instantie is die deze toetsing zou mogen doen. De Krijgsraad is zodoende onterecht op de stoel van het Constitutioneel Hof gaan

zitten en heeft zelfs aangegeven dat zij in haar toetsing gebruik heeft gemaakt van de ontwerpwet voor het Constitutioneel Hof en hiermee ten onrechte anticipeert op een ontwerpwet. Anticipatie is alleen mogelijk als een wet reeds is goedgekeurd, maar nog niet is afgekondigd. De Krijgsraad geeft hiermee in haar overwegingen ook impliciet aan dat deze specifieke toetsing door het Constitutioneel Hof had moeten plaatsvinden. De Krijgsraad heeft hierdoor de beperkingen opgenomen in de Grondwet en in artikel 12 van de Wet Algemene Bepalingen, volledig naast zich neergelegd. Het is voorts gebleken dat de Krijgsraad deze juridische en feitelijke misstap niet heeft gecorrigeerd. De Krijgsraad heeft het gezag van de Grondwet door alzo te handelen niet geëerbiedigd.

- f. Dat het fundamenteel onjuist is dat de Krijgsraad artikel 137 lid 3 van de Grondwet heeft gebruikt om artikel 1 van de gewijzigde Amnestiewet te toetsen aan artikel 131 lid 3 van de Grondwet.
- g. Dat daarnaast de rechter onbevoegd is om een vonnis, welk reeds gezag van gewijsde heeft naast zich neer te leggen, althans zonder meer te herzien. Dit is in strijd met de fundamentele beginselen van het recht.
- h. Dat de Krijgsraad in haar vonnis van 11 mei 2012 (inhoudende een formele eindbeslissing) heeft overwogen dat de ten laste gelegde feiten door het Openbaar Ministerie niet voldoen aan de omschrijving van misdrijven tegen de menselijkheid zoals omschreven in artikel 2 van de Amnestiewet van 1989, waardoor het invoeren van de Amnestiewet in deze kwestie niet daarop afstuit.

Gelet op al het voorgaande is geconstateerd dat de Krijgsraad volledig in strijd met de Grondwet van de Republiek Suriname heeft gehandeld. Uit de overweging van het vonnis van 9 juni 2016 blijkt dat de Krijgsraad niet op grond van artikel 10 van de Grondwet artikel 1 van de gewijzigde amnestiewet ongeoorloofd heeft verklaard, maar op grond van artikel 131 lid 3 van de Grondwet de Krijgsraad zulks heeft bepaald.

De Krijgsraad is onder geen enkele omstandigheid bevoegd om een bepaling in een wet of een wet volledig te toetsen aan artikel 131 lid 3 van de Grondwet en dat is in casu wel gebeurd. Het negeren van de grondwettelijke beperkingen door de Krijgsraad, welk instituut een deel van de Rechterlijke Macht is, heeft tot gevolg dat zich een dusdanig rechts onzekere situatie voordoet, waardoor de rechtsstaat ernstig verzwakt is. Wanneer in een land de rechtsstaat wankel is kan de orde, wet en recht niet meer gehandhaafd of gegarandeerd worden. Hierdoor is de staatsveiligheid van Suriname niet meer gegarandeerd. Deze ernstige verstoring van het evenwicht tussen de drie Staatsmachten maakt dat de consequenties hiervan voor land en volk niet te overzien zijn.

- 2. De drie Staatsmachten vormen samen de politiek-bestuurlijke orde van het land. Hun objectieve en voorspelbare functionering bepaalt de kwaliteit en beleving van onze democratische rechtsstaat. Voor het noodzakelijk evenwicht tussen deze Staatsmachten, geldt dat elk van deze Staatsmachten soeverein is in de bepaling van hun interne orde, wat betekent dat de ene Staatsmacht geen bemoeienis heeft met de bepaling van de interne orde, in casu met de wijze van besluitvorming van de andere Staatsmacht. Iedere Staatsmacht is in deze zaken onafhankelijk van de andere

Staatsmachten. Zo houden de Staatsmachten elkaar in evenwicht en zorgen zij samen voor handhaving en bescherming van de democratische grondslagen van onze samenleving. Dit vloeit voort uit het beginsel van Trias Politica die noodzakelijk is voor de handhaving van democratie en de rechtstaat.

Dat ten overvloede:

3. bij vonnis van 11 mei 2012 de Krijgsraad aanvoert dat artikel 137 van de Grondwet niet van toepassing is op de 8 december strafzaak. Op 9 juni 2016 daarentegen, betoogt de Krijgsraad het tegendeel en baseert zij haar besluit tot het ongeoorloofd verklaren van de toepassing van artikel 1 van de gewijzigde Amnestiewet van 5 april 2012, juist en precies op artikel 137 van de Grondwet;
- a) inzake artikel 131 lid 3 van de Grondwet met betrekking tot het verbod van inmenging in zaken bij de rechter aanhangig, heeft de Krijgsraad bij vonnis van 11 mei 2012, de beoordeling over c.q. toetsing van de gewijzigde Amnestiewet van 2012 aan artikel 131 lid 3 van de Grondwet, bij uitstek verwezen naar het Constitutioneel Hof en heeft zij in deze zich uitdrukkelijk onbevoegd verklaard om zulks zelf te doen. Op 9 juni j.l. echter verklaart de Krijgsraad onterecht dat door het nog niet instellen van het Constitutioneel Hof, artikel 10 van de Grondwet is geschonden en meet zij zich dan zonder nadere motivering eigenmachtig de bevoegdheid aan, om tegen de Grondwet in, zelf artikel 1 van de gewijzigde Amnestiewet van 2012 te toetsen;
- b) benadrukt dient te worden dat als de Wetgevende Macht en de Uitvoerende Macht, zoals bij Wet voorgeschreven, samen tot een wetsproduct komen en alle burgers zich dwingend hieraan dienen te houden, dan is het in het kader van onafhankelijkheid van en van het evenwicht tussen de Staatsmachten, dat het in beginsel voor de Rechterlijke Macht verboden is, aan de inhoud van de wet en de verbindendheid hiervan te komen. Wetten zijn blijkens de Grondwet onschendbaar, voorts hebben wetten gezag, hetgeen betekent dat de Rechter niet zondermeer mag oordelen over de innerlijke waarde en/of aan de billijkheid van de wet. Wanneer nu de Krijgsraad op 9 juni j.l. artikel 1 van de gewijzigde Amnestiewet van 5 april 2012, buiten toepassing beschouwt en eigenmachtig besluit dat er sprake is geweest van inmenging conform artikel 131 lid 3 van de Grondwet door de Wetgevende Macht in een lopend strafproces en voorts besluit dat de schorsing van de vervolging wordt opgeheven en vervolgens bepaalt dat de betreffende rechtszaak per 30 juni 2016 wordt voortgezet, dan brengt de Krijgsraad, de Rechtsstaat in ernstig gevaar. Het evenwicht tussen de Staatsmachten wordt verbroken, de grondslagen van de Rechtsstaat zijn geschonden en de rechtszekerheid van burgers is ernstig ondermijnd;
- c) dat artikel 72 sub G van onze Grondwet de Wetgever uitdrukkelijk de bevoegdheid geeft om in elke stand van een rechtszaak Amnestie te verlenen. Hiermee heeft de Grondwetgever een instrument geschapen om te beoordelen of strafrechtelijke vervolging van strafbare feiten het politieke spectrum ernstig zal verstoren, de maatschappelijke rust ondergraven zal worden en tot ernstige ontsporing van de openbare orde zal kunnen leiden met alle consequenties van dien voor het effectief besturen van het land;
- d) de amnestie verlening behoort bij uitstek tot het soeverein domein van de Wetgevende Macht, die zelfstandig en uitgaande van de beoordeling door haar van

maatschappelijk - politieke omstandigheden, mag besluiten om af te zien van strafrechtelijke vervolging van gepleegde strafbare feiten. Indien de Wetgevende Macht, als soevereine Staatsmacht, beoordeelt dat in concrete gevallen van strafvervolging moet worden afgezien en dat om dringende maatschappelijk-politieke redenen amnestie wordt verleend, dan kan het Openbaar Ministerie geen verdere vervolging meer instellen: strafvervolging wordt in deze concrete gevallen nadrukkelijk verboden en heeft derhalve de Rechterlijke Macht in deze geen enkele bevoegdheid meer. Het is een feit dat Amnestie in elke fase van een strafproces kan en mag worden verleend, dit is inherent aan de aard van Amnestieverlening;

- e) amnestie heeft een eigen systematiek, regulering en doel, welk geheel valt binnen de bevoegdheden van de Wetgevende Macht. Onze Grondwetgever heeft dit instrument van amnestie bewust gewild en geregeld, mede in navolging van de regeling van dit soort zaken wereldwijd. Bovendien heeft de Krijgsraad zelf in haar vonnis van 2012 uitdrukkelijk aangegeven dat de ten laste gelegde feiten door het Openbaar Ministerie niet voldoen aan de omschrijving van misdrijven tegen de menselijkheid zoals omschreven in artikel 2 van de amnestiewet;
- f) blijkt dat de afgelopen tijd er een ernstige toename is van burgerlijke ongehoorzaamheid. Burgers negeren veroordelingen of handelen in strijd met wettelijke en/of ambtelijke bevelen en dat voorts uit analyses en rapporten van de Inlichtingen-en Veiligheidsdiensten van de Staat Suriname opkomende excessen en onlusten te bespeuren zijn. Het is duidelijk dat door het onder 1 en 2 van de overwegingen in deze Resolutie, de onstuimige en prikkelbare situatie in het land, het hoogstwaarschijnlijk is dat geweldsuitbarstingen kunnen plaatsvinden en dat deze uitspraak van de Krijgsraad, welke flagrant in strijd is met de Grondwet en de fundamentele beginselen van het Recht, zal bijdragen tot verdere bedreiging van de staatsveiligheid en gevaarstelling van de Rechtsstaat.

4. Dat:

- a. de onderlinge verhouding tussen de drie Staatsmachten, de Wetgevende-, de Uitvoerende- en de Rechterlijke Macht in Suriname vergaand verstoord is en escalerende effecten heeft op de samenleving;
- b. de interne soevereiniteit van de respectieve Staatsmachten met wisselende intensiteit genegeerd en vertrapt wordt, hetgeen 'checks and balances' tussen de Staatsmachten niet langer mogelijk maakt;
- c. de uitspraak van de Krijgsraad van 9 juni 2016 een onoverkomelijke verstoring betekent van het harmonisch functioneren van de Surinaamse samenleving, waarbij de handhaving van deze uitspraak herstel van de harmonie onmogelijk maakt en dat deze uitspraak ook niet in het belang is van de staatsveiligheid;
- d. met het wegnemen van deze oorzaak, een begin kan worden gemaakt met het herstel van het evenwicht en herstel van de rechtszekerheid en hiermee met de terugkeer van de rust in de samenleving.

BESLUIT:

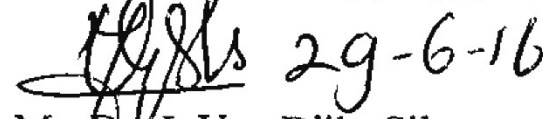
- I. Met inachtneming van artikel 148 van de Grondwet van de Republiek Suriname, gegeven de uitspraak van 9 juni 2016 gedaan door de Krijgsraad in de zaak betreffende de gebeurtenissen op 7, 8 en 9 december 1982, de ontstane situatie in Suriname zoals aangegeven in de overwegingen van deze Resolutie, de Procureur-Generaal in Suriname, de heer Mr. R. Baidjnathpanday te bevelen, de vervolging c.q. de verdere vervolging van de in aanmerking komende personen m.b.t. de gebeurtenissen op 7, 8 en 9 december 1982, met onmiddellijke ingang te beëindigen en dienovereenkomstig te handelen;
- II. De Minister van Justitie en Politie te belasten met de uitvoering van deze Resolutie;
- III. Deze Resolutie te plaatsen in het Advertentieblad van de Republiek Suriname;
- IV. Van deze Resolutie afschrift te zenden aan De Nationale Assemblée, de Rekenkamer van Suriname, de Vice President van de Republiek Suriname, de Minister van Justitie en Politie, de waarnemend President van het Hof van Justitie van Suriname, de Procureur Generaal van Suriname, de Directeur van het Kabinet van de President van de Republiek Suriname, de Directeur van Binnenlandse Zaken en elk der belanghebbenden.

Paramaribo, 29 juni 2016

De President van de Republiek Suriname
w.g. Desiré D. Bouterse
(DESIRÉ D. BOUTERSE)

Voor afschrift,

De Minister van Justitie en Politie

Mr. Dr. J. Van Dijk-Silos